

Betonbroer skal reducere CO₂-fodaftrykket

Christian Munch-Petersen

Dansk Brodag 2021

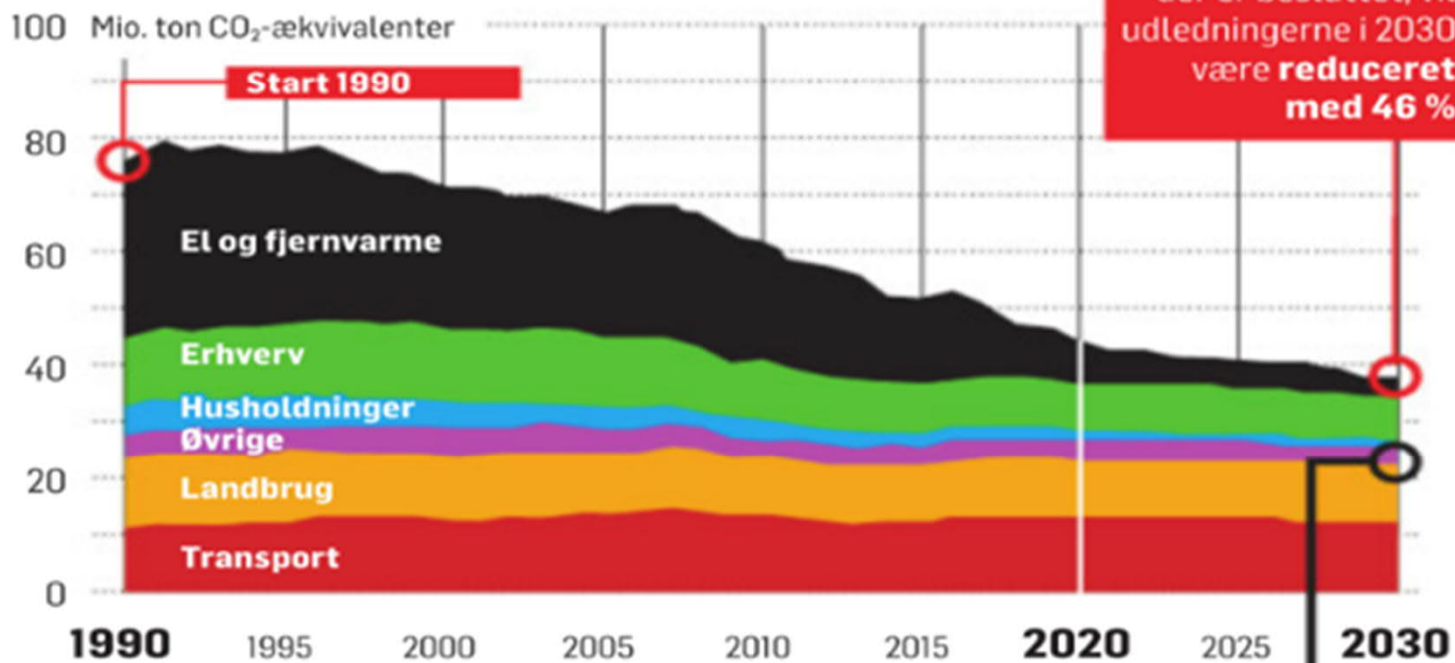
2021-09-07

emcon

Vejen til de 70 procent

Folketingets mål er at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % fra 1990 til 2030

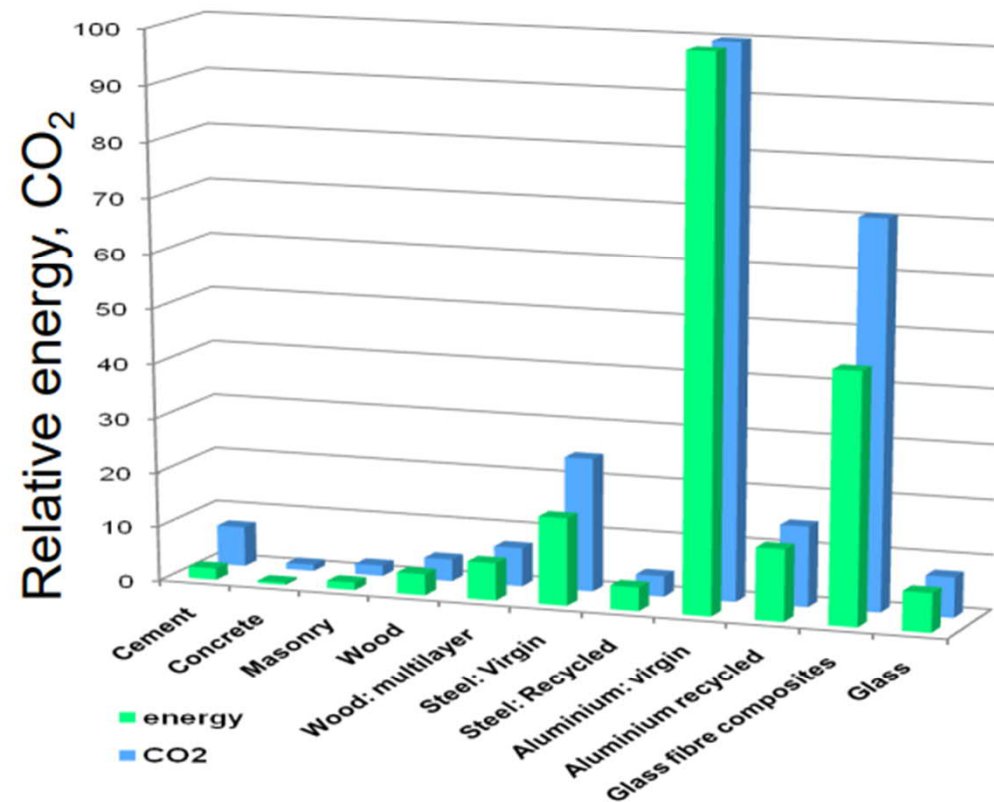
Udledning af drivhusgasser fordelt på sektorer

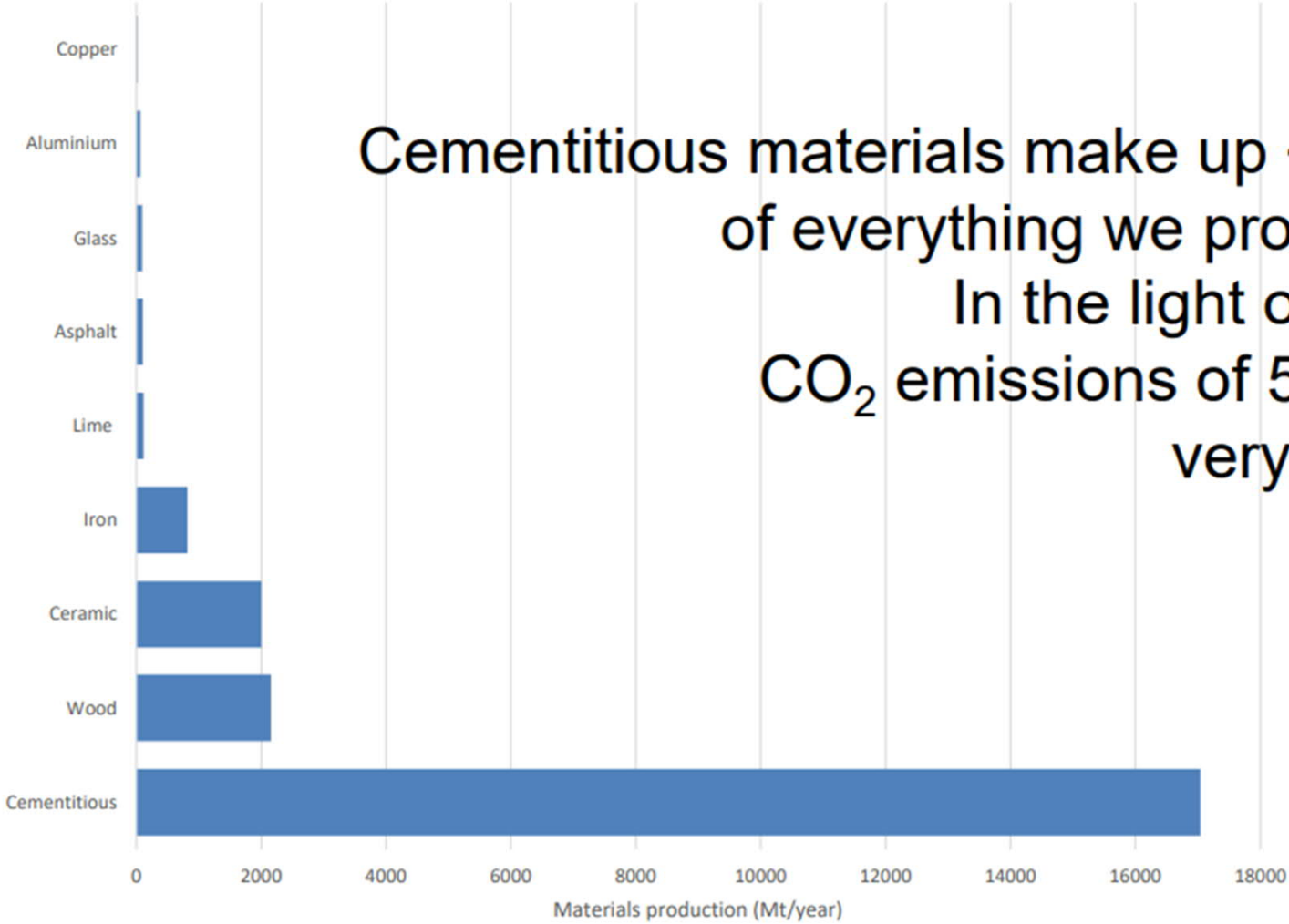
Grafik: Jens Herskind Kilde: Energistyrelsens basisfremskrivning

Material	MJ/kg	kgCO ₂ /kg
Cement	4.6	0.83
Concrete	0.95	0.13
Masonry	3.0	0.22
Wood	8.5	0.46
Wood: multilayer	15	0.81
Steel: Virgin	35	2.8
Steel: Recycled	9.5	0.43
Aluminium: virgin	218	11.46
Aluminium recycled	28.8	1.69
Glass fibre composites	100	8.1
Glass	15.7	0.85

ICE version 1.6a
Hammond G.P. and Jones C.I
2008 Proc Instn Civil Engineers
www.bath.ac.uk/mech-eng/sert/embodied/

Cementitious materials make up ~50%
of everything we produce.
In the light of this,
CO₂ emissions of 5-10%
very good

Beton er:

- Holdbart
- Billigt
- Kan noget, andre materialer ikke kan

Nej til materiale-racisme!

- Alle byggematerialer har deres fordele
- Alle byggematerialer har deres ulemper
- CO₂ har føjet nye aspekter til disse fordele og ulemper
- Man skal ikke føre en materiale-racistisk kamp mod andre materialer

- Vigtige elementer for materialevalg er tradition, arkitektur, funktionalitet, holdbarhed, vedligehold - og nu også CO₂

Eksempel på forkert anvendelse af et materiale!

Kjællinghøl-broen er styrtet sammen

Den syv år gamle Kjællinghøl-bro i Bjerringbro har været i nedstyrtningsfare et år og er nu styrtet sammen.

Få artiklen læst op

Situationen på CO₂-fronten lige nu

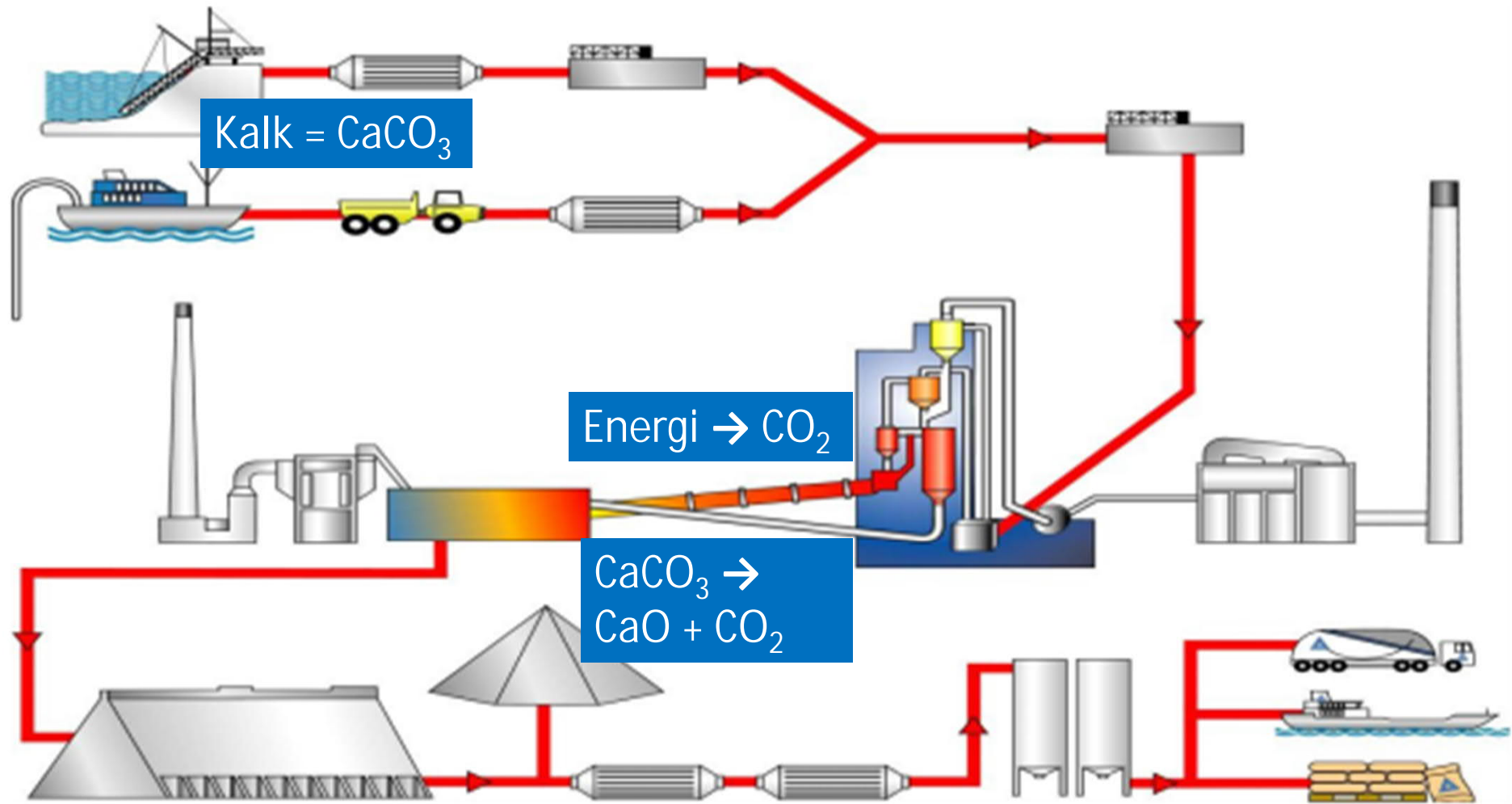
- Cementindustrien udvikler grønnere cementer
- Future-cem har 30% reduktion af CO₂ – samme pris
- Reduktion (og stop) af kulfyring på kraftværker vil med tiden mindske dansk produktion af flyveaske, som kan spare CO₂ i beton
- Men meget flyveaske netop nu, herunder 1,4 mio tons i gammelt depot
- Stadig masser af flyveaske på verdensplan (fx Polen og Tyrkiet)
- Konstruktioner optimeres – beton erstattes med luft (fx udsparinger)
- Armering kan fremstilles af genbrugsjern = stor CO₂-reduction
- Dansk Beton vil reducere 50% ift. 2019
- Vejdirektoratet vil reducere 70% ift. 1990

Hvordan når vi målet?

- Næppe alene med økonomiske incitamentter?
- Blev LED-pæren opfundet på baggrund af skat på glødelamper?
- Er dansk vindmølleindustri et resultat af CO₂-afgifter?
- Hvorfor køber så mange en elbil i dag, selv om det er billigere med en diesel-oser?
- Vi, der er ingeniører, skal vise, at vi er polyteknikere - og ikke økonomer - og at vi kan – og vil - udvikle ny grøn teknologi!
- Jeg ser 70% i 2030 udfordringen som en gave til ingeniør-branchen
- Det bliver os, der skal klare ærterne, vi skal være dygtige!

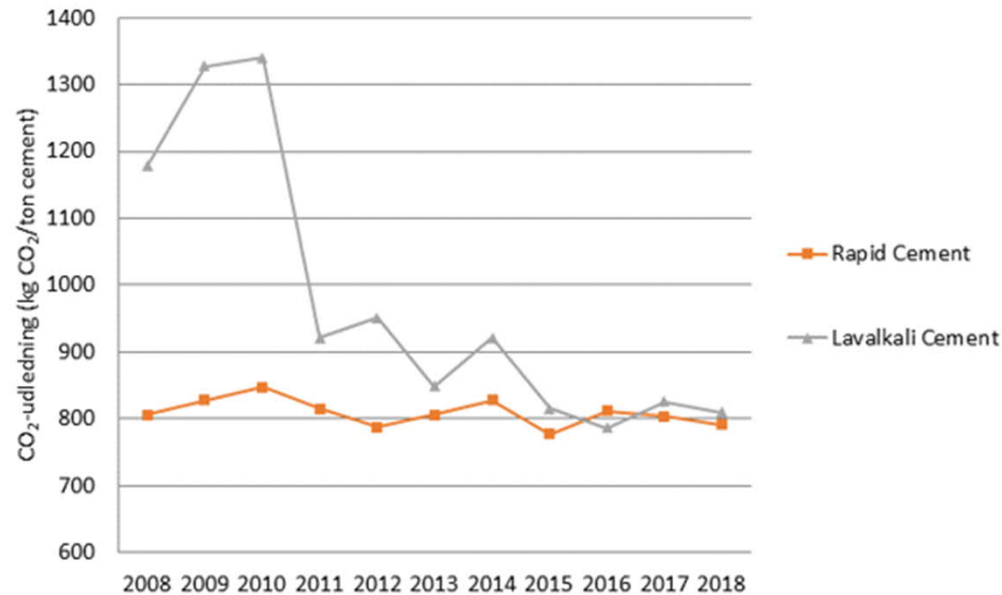

Cementproduktion

Cementers CO₂ aftryk

- Brocementen CEM I SR5 (EA) har
- Rapidcement har et CO₂-aftryk på 780 kg/ton

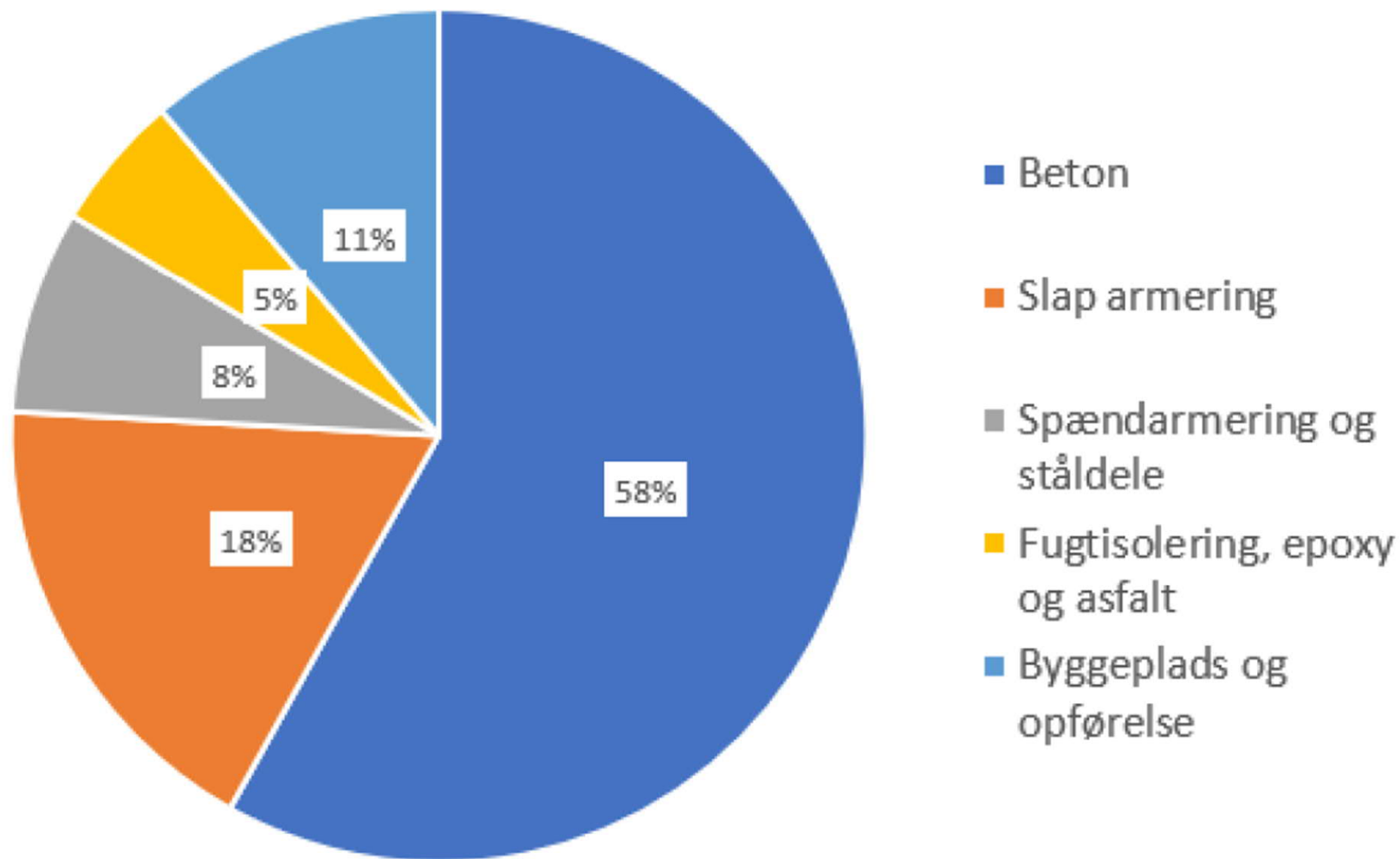

- FutureCement har et CO₂-aftryk på 599 kg/ton
- CO₂-aftrykket stammer primært fra cementklinkerne

Tre veje til at reducere CO₂ fra beton

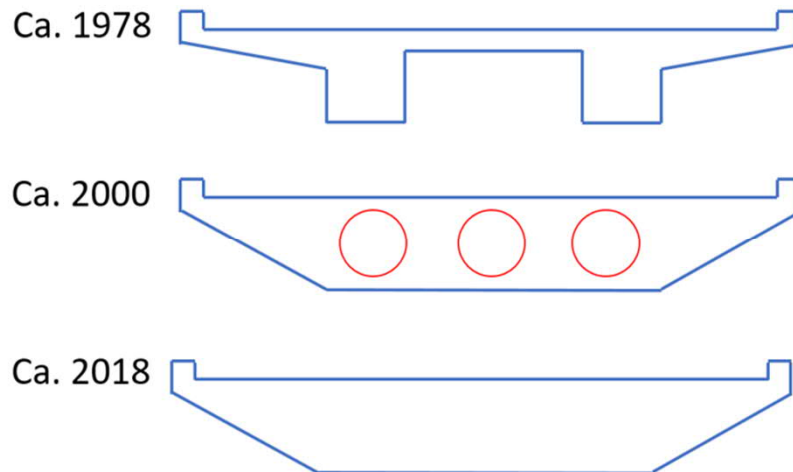
- A. Brug mindre beton
- B. Brug mindre cement
- C. Brug en grønner cement

- A. Betonmængden reduceres ved optimering af tværsnittet
- B. og C. sikres ved at vælge cementen og tilsætningerne med CO₂ i tankerne

Fjordforbindelsen Kronprinsesse Marys Bro, Teknologisk Institut 2019 for Vejdirektoratet.
Figuren viser fordeling af indlejret CO₂ på forskellige materialer og processer.

Materialeforbrug

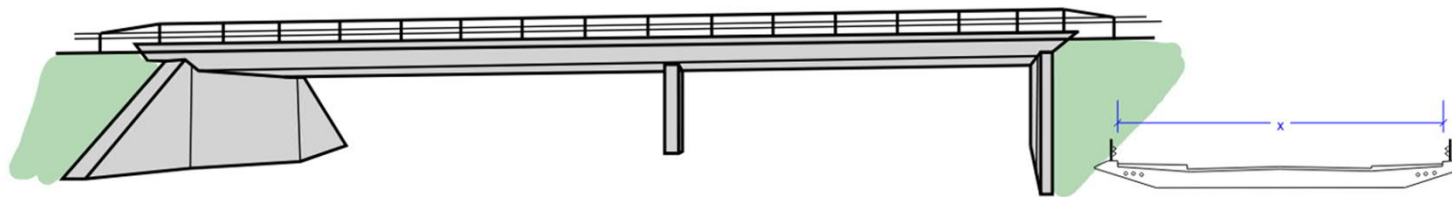

Sparerør blev indstøbt for at spare beton. Senere blev sparerørene dyrere end den beton, de erstattede. Så blev sparerørene selv sparet væk

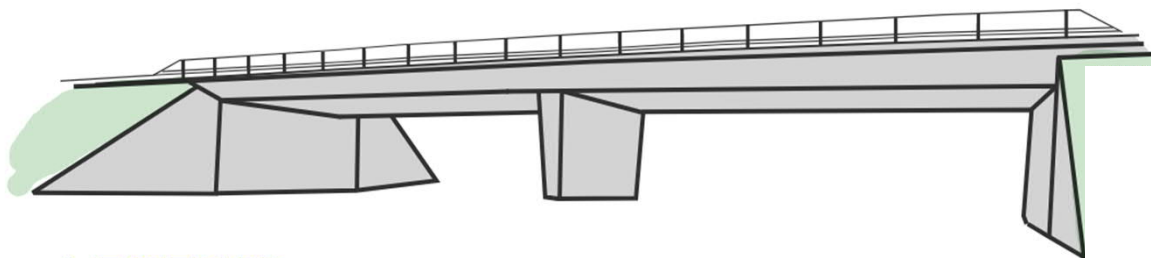
En typisk elementløsning med OT-elementer. OT-elementerne virker som forskalling for betonpladen, men deltager også i det færdige tværsnits kraftoptagelse

Bæredygtighedsoptimering – VD-projekt

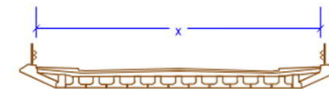
Projektet drejer sig om optimering af en in-situ bro og en elementbro. Rambøll fik opgaven

VINDINGEVEJ In-situ

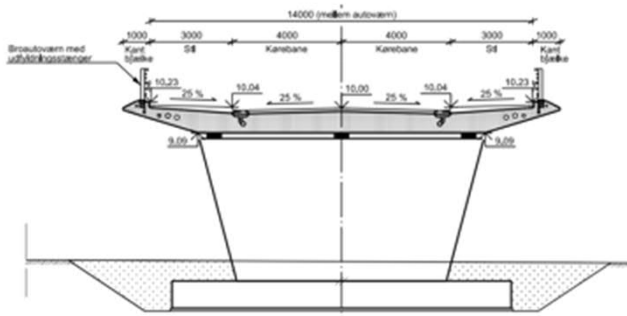

VESTERLED Element

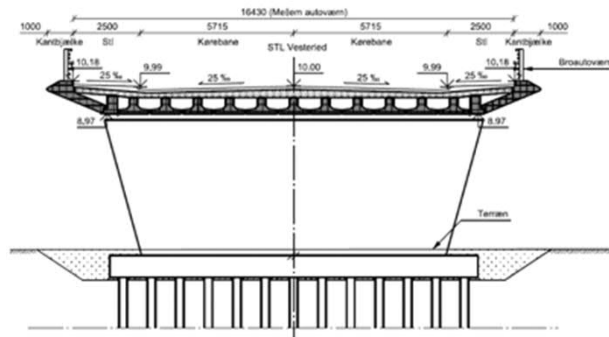

Vindingevej bygget 2010

Vesterled bygget 2010

Eksempler på udførte
optimeringer
gennemregnet af
Rambøll

RAMBOLL

RAMBOLL

CO₂-aftryk fra forskellige recepter

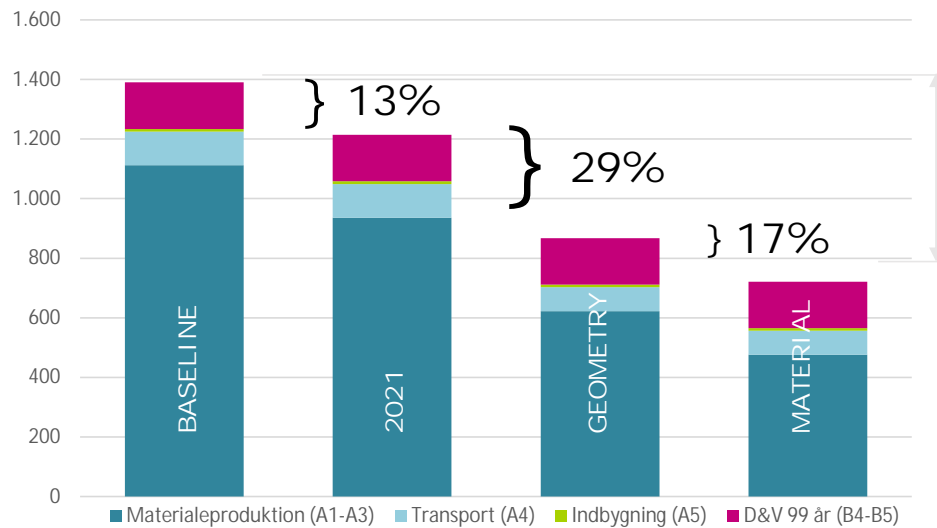
	Cement							
	LA/SR	Rapid	F-Cem	FA	MS	AAB	CO ₂	Klasse
Branche-EPD beton A	400			35		OK	403	A

Et CO₂-aftryk på 280 kg CO₂ pr kubikmeter kan derfor anvendes

Summary of case-study results

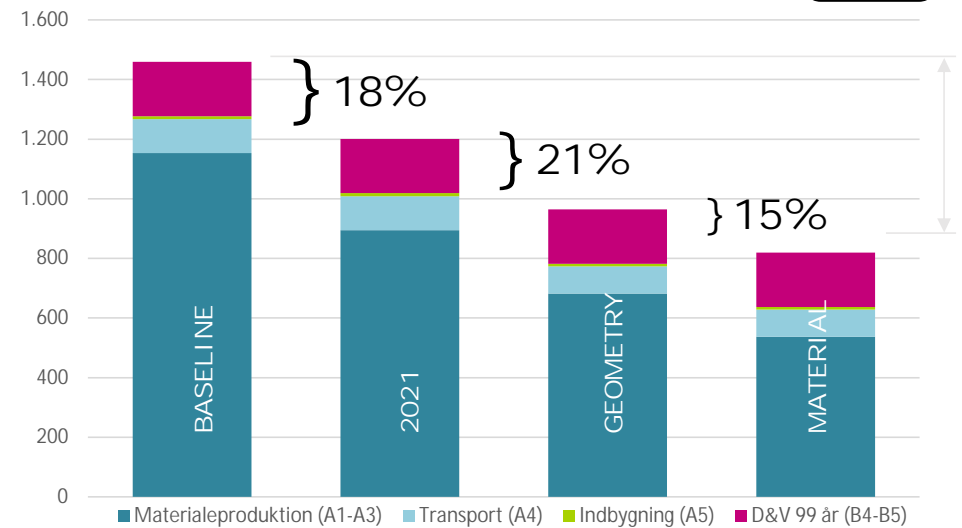
In-situ: Vindingevej

672 t
48%

Element deck: Vesterled

655 t
45%

Cement

Hvorfor er CO₂-besparelser på cement i Danmark ikke i sig selv en løsning?

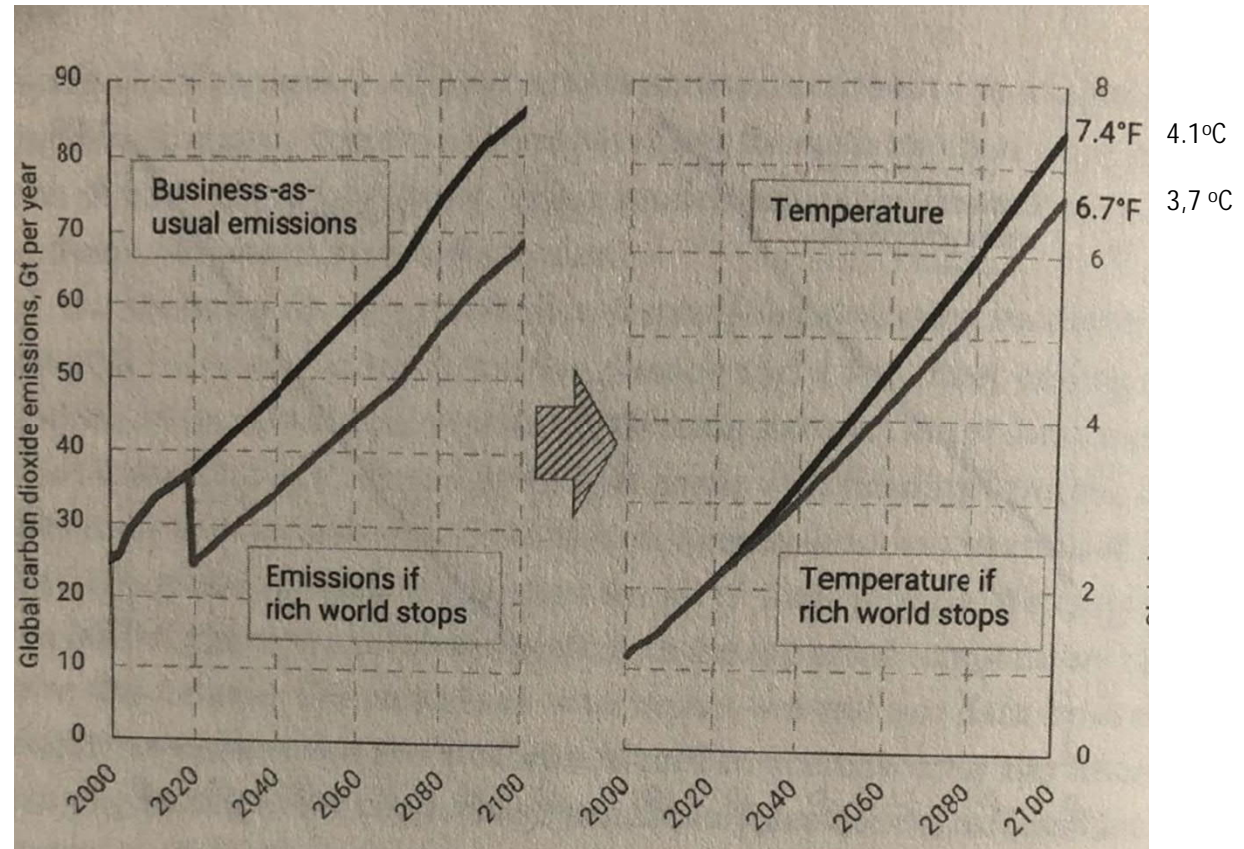
Fordi, der laves cement ude i verden – meget cement!

- **Today's world production is 4.65 billion tonnes.**

The top 10 producers are China (52%), India (6.2%) and EU28 (5.3%) followed by US (1.9%), Turkey, Indonesia, Brazil, Russia, South Korea and Saudi Arabia. This means that most of the cement production is (and will keep on being) outside OECD (this is probably the industry where the share of production outside OECD is the largest: around 70%).

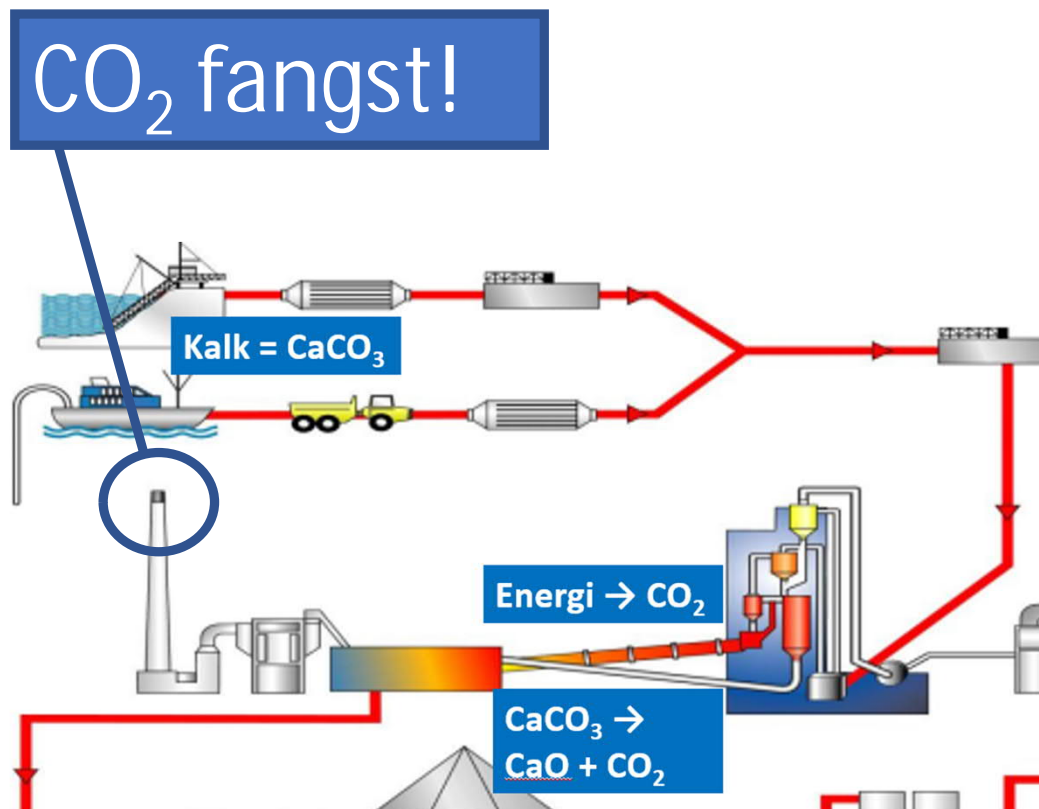
Produktion udenfor OECD

- 70% af cementproduktionen er uden for OECD
- Der skal spares CO₂ i OECD-landene og DK
- DK skal selvfølgelig spare de 70%
- Vi skal vise Verden, at:
    We can do it!
- Men helt afgørende, at det også sker udenfor OECD
- Derfor skal vi spare CO₂ i DK – og gøre det en måde og med en teknologi, der kan eksporteres udenfor OECD
- Ellers er det nærmest lige meget!

Noget fra Lomborg – ikke kun cement – men princippet!

Fremtid for cement (og beton)

Metode

- CO₂ opsamles i toppen af skorstenen
- Komprimeres og køles
- Ud i Nordsøen i gamle oliebrønde
- (Evt laves til E-fuel med vindmøllestrøm)
- Første anlæg forventes i Norge i 2024

Konsekvens

- Cement bliver CO₂-neutralt
- Evt. CO₂-negativt

Økonomi

- Anlæggene koster nogle milliarder
- Cementprisen vil blive fordoblet